

ύψος

ύψος, το, ουσ. [<αρχ. ὕψος], το ύψος· το ανάστημα του ανθρώπινου κορμιού: «τι ύψος έχεις;». (Ακολουθούν 16 φρ.)·

- ανεβαίνω στα ύψη, βλ. συνηθέστ. ανεβαίνω στα ουράνια, λ. ουράνια·

- είναι ή του ύψους ή του βάθους, ενεργεί πάντοτε ακραία: «ή πολύ ευγενικός θα είναι ή πολύ απότομος. Είναι δηλαδή, που λένε, ή του ύψους ή του βάθους»·

- η εξ ύψους βοήθεια, η βοήθεια που έρχεται από το Θεό: «η εξ ύψους βοήθεια δίνεται μόνο στους εργατικούς και τίμιους ανθρώπους»·

- ή του ύψους ή του βάθους, **α.** ενέργεια ή θέση των άκρων: «συμπεριφέρσου πιο συγκρατημένα κι άσε αυτή τη θεωρία ή του ύψους ή του βάθους». **β.** δηλώνει αδιαφορία για το αποτέλεσμα κάποιας ενέργειας, ό,τι βγει ας βγει, ό,τι γίνει ας γίνει: «παρά την αναδουλειά που επικρατεί στην αγορά, θα επεκτείνω τον κύκλο των εργασιών μου και ή του ύψους ή του βάθους». **γ.** βιαστική, παρακινδυνευμένη απόφαση, που μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλη επιτυχία ή σε οικτρή αποτυχία: «έχω τη γνώμη πως δεν είμαι κατάλληλα προετοιμασμένος, για να δώσω εξετάσεις, αλλά θα πάω και, ή του ύψους ή του βάθους». Συνών. ή τιμάρι ή τομάρι·

- ο υδράργυρος σκαρφάλωσε στα ύψη, βλ. λ. [υδράργυρος](#)·

- παίρνω ύψος, (για αεροπλάνα ή για επιβάτες αεροπλάνων) υψώνομαι στον ουρανό: «μόλις απογειώθηκε το αεροπλάνο, πήραμε αμέσως ύψος»· βλ. και φρ. ρίχνω ύψος·

- περιμένει την εξ ύψους βοήθεια, **α.** βρίσκεται σε τόσο δεινή θέση, που περιμένει κάποιο θαύμα, για να γλιτώσει: «βρίσκεται σε τόσο δύσκολη θέση, που, το μόνο που μπορεί να κάνει, είναι να περιμένει την εξ ύψους βοήθεια». **β.** λέγεται και ειρωνικά για άτομο που αδρανεί, που τεμπελιάζει και ελπίζει σε κάποιο θαύμα, για να τελειώσει κάποια δουλειά ή υπόθεσή του: «ό,τι αρχίζει, τ' αφήνει στη μέση και περιμένει την εξ ύψους βοήθεια για να τελειώσει»·

- πετώ στα ύψη, είμαι πανευτυχής: «απ' τη μέρα που έκανε δεσμό μ' αυτή τη γυναίκα, πετάει στα ύψη»·

- πετώ ύψος, βλ. συνηθέστ. ρίχνω ύψος·

- ρίχνω ύψος, (για πρόσωπα, ιδίως για παιδιά) ψηλώνω: «τον άφησα μια πιθαμή μπόμπιρα και μέσα σε δυο χρόνια έριξε τόσο ύψος, που δε φτάνω να τον φιλήσω». Συνών. ρίχνω μπόι·

- στάσου στο ύψος σου ή στο ύψος σου, συμπεριφέρσου καθώς ταιριάζει σε σένα, καθώς ταιριάζει στη θέση σου, συμπεριφέρσου με υπεροχή: «ό,τι και να σου λένε οι άλλοι, εσύ στο ύψος σου»·

- στέκομαι στο ύψος μου, συμπεριφέρομαι σύμφωνα με το διανοητικό, πνευματικό ή ηθικό ανώτερο επίπεδο στο οποίο βρίσκομαι: «ό,τι και να του λένε, ό,τι και να του κάνουν οι άλλοι, αυτός στέκεται πάντα στο ύψος του»·

- στέκομαι στο ύψος των περιστάσεων, συμπεριφέρομαι με αίσθημα ευθύνης ανάλογα με τη σπουδαιότητα κάποιας περίπτωσης ή κατάστασης που αντιμετωπίζω: «όταν στην παρέα μας είχε αρχίσει η διχόνοια και η φαγωμάρα, αυτός στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων και μας έκανε να ξαναβρούμε τη χαμένη συντροφικότητά μας»·

- το θερμόμετρο σκαρφάλωσε στα ύψη, βλ. λ. [θερμόμετρο](#)·

- τον ανεβάζω στα ύψη, βλ. συνηθέστ. τον ανεβάζω στα ουράνια, λ. ουράνια·

- χάνω ύψος, (για αεροπλάνα ή για επιβάτες αεροπλάνων) κατεβαίνω προς τη γη: «μόλις αρχίσαμε να χάνουμε

ύψος, δημιουργήθηκε ένας μικρός πανικός μέσα στο αεροπλάνο».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας